

A large, stylized diamond shape composed of four thick, colored lines meeting at the corners. The top-left line is light green, the top-right is orange, the bottom-left is bright cyan, and the bottom-right is light grey. Each corner of the diamond is reinforced with a smaller, darker square of the same color as the adjacent lines.

HTML i CSS

Zaprojektuj i zbuduj witrynę WWW
Podręcznik Front-End Developera

JON DUCKETT

Tytuł oryginału: HTML and CSS: Design and Build Websites

Tłumaczenie: Piotr Rajca

Skład: Ewa Galczak

ISBN: 978-83-283-4480-8

©2011 by John Wiley & Sons, Inc., Indianapolis, Indiana

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise without the prior permission of the publisher. Wiley and the Wiley logo are trademarks or registered trademarks of John Wiley & Sons, Inc. and/or its affiliates, in the United States and other countries, and may not be used without written permission. All other trademarks are the property of their respective owners.

John Wiley & Sons, Inc. is not associated with any product or vendor mentioned in this book.

Translation copyright © 2014, 2018 by Helion S.A.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:

<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/htcswv.zip>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/htcswv>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	1
Rozdział 1. Struktura	10
Rozdział 2. Tekst	38
Rozdział 3. Listy	60
Rozdział 4. Łączy	72
Rozdział 5. Obrazy	92
Rozdział 6. Tabele	124
Rozdział 7. Formularze	142
Rozdział 8. Dodatkowe elementy HTML	174
Rozdział 9. Flash, wideo i audio	198
Rozdział 10. Prezentacja CSS	224
Rozdział 11. Kolor	244
Rozdział 12. Tekst	262
Rozdział 13. Pudełka elementów	298
Rozdział 14. Listy, tabele i formularze	328
Rozdział 15. Układ	356
Rozdział 16. Obrazy	404
Rozdział 17. Układ w HTML5	426
Rozdział 18. Proces i projekt	450
Rozdział 19. Informacje praktyczne	474
Skorowidz	493

17

UKŁAD W HTML5

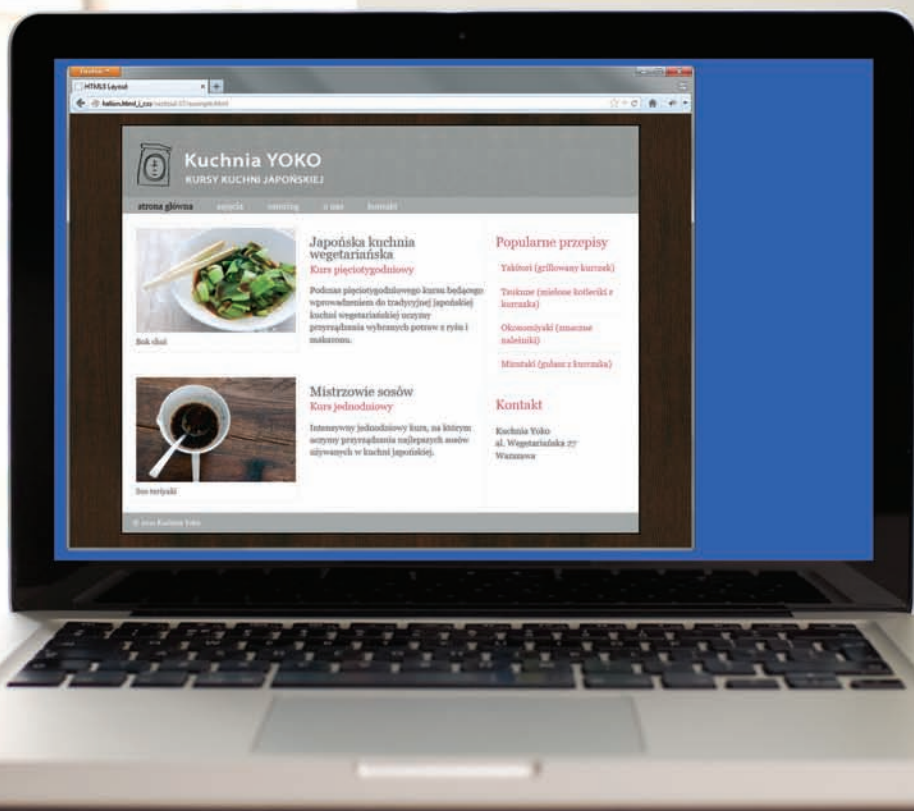
- ▶ Elementy służące do określania układu stron, dostępne w HTML5.
- ▶ Jak stare przeglądarki obsługują nowe elementy?
- ▶ Określanie wyglądu nowych elementów HTML5 przy użyciu stylów.

HTML5 wprowadza zbiór nowych elementów ułatwiających definiowanie struktury strony.

Zostały one opisane w osobnym rozdziale (a nie przy okazji prezentowania innych elementów HTML przedstawionych we wcześniejszej części książki), gdyż teraz, kiedy już wiemy, jak określać układ stron przy użyciu arkuszy stylów, łatwiej będzie nam zrozumieć, jak należy je stosować. Te nowe elementy będą odgrywały znaczącą rolę w tworzeniu nowoczesnych układów stron. W tym rozdziale:

- Poznamy nowe elementy HTML5 służące do określania układu stron oraz ich zastosowania.
- Dowiemy się, dlaczego stanowią użyteczną alternatywę dla elementów `<div>`.
- Dowiemy się, jak sprawić, by starsze przeglądarki rozpoznawały te nowe elementy.

Podobnie jak wszystkie nowości wprowadzane do HTML5 i CSS3, także te nowe elementy mogą się jeszcze zmienić, jednak są one już powszechnie używane przez twórców stron i prawdopodobnie także Czytelnik będzie chciał z nich skorzystać.

TRADYCYJNE UKŁADY HTML

Przez wiele lat twórcy stron WWW używali elementów `<div>` do grupowania powiązanych ze sobą elementów stron (takich jak elementy tworzące nagłówek, artykuł, stopkę lub pasek boczny). Do określania funkcji, jakie te elementy `<div>` pełnią na stronie, używane były atrybuty **class** oraz **id**.

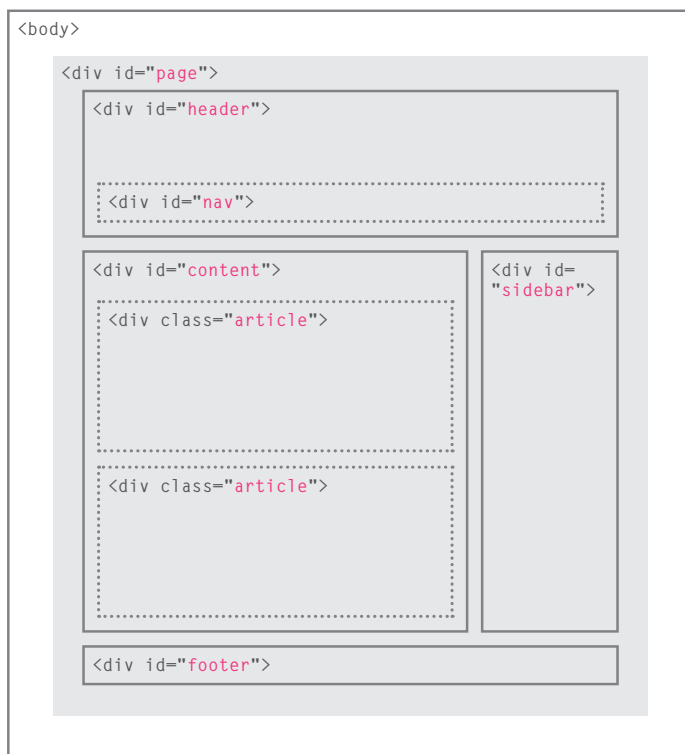
Z prawej strony przedstawiony został przykład dosyć często spotykanego układu strony (stosowany najczęściej na blogach).

W górnej części strony znajduje się nagłówek zawierający logo oraz podstawowe elementy nawigacyjne.

Poniżej nagłówka znajduje się jeden (lub więcej) artykuł lub wpis. Czasami umieszczane są także krótkie podsumowania z łączami prowadzącymi do konkretnych wpisów.

Z prawej strony umieszczony jest pasek boczny (zawierający np. formularz do wyszukiwania, łącza do innych, najnowszych artykułów czy sekcji witryny, a być może nawet do reklamy).

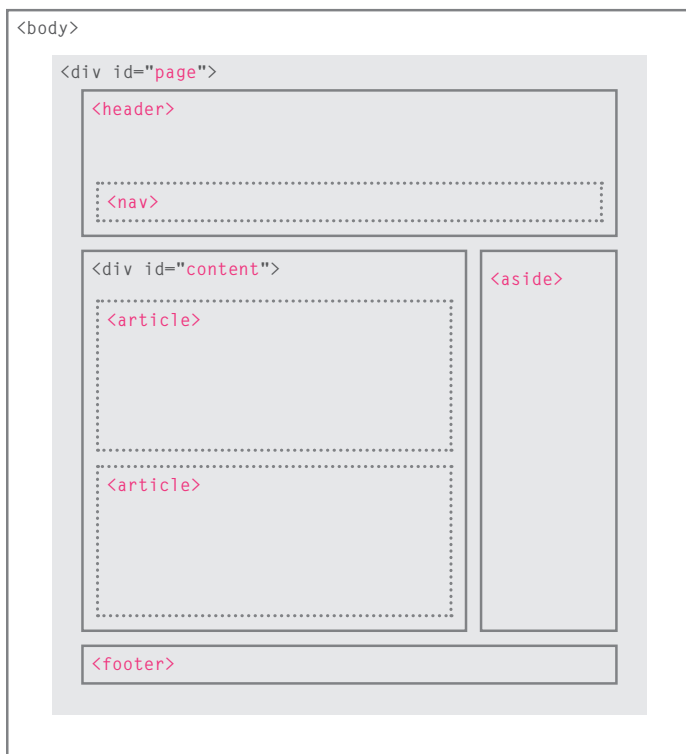
Tworząc taką witrynę, autorzy zazwyczaj umieszczają jej poszczególne główne sekcje wewnątrz elementów `<div>`, określając ich przeznaczenie przy użyciu atrybutów `class` oraz `id`.

NOWE ELEMENTY HTML5 SŁUŻĄCE DO TWORZENIA UKŁADÓW STRON

W języku HTML5 wprowadzony został zbiór nowych elementów służących do oznaczania fragmentów tworzonych stron. Nazwy tych elementów określają rodzaj zawartości, jaką należy w nich umieszczać. Choć mogą się jeszcze zmieniać, nie powstrzymuje to autorów stron przed ich stosowaniem.

Przykład przedstawiony obok ma dokładnie taką samą strukturę jak ten zamieszczony na poprzedniej stronie. Niemniej wiele spośród użytych wcześniej elementów `<div>` zostało zastąpionych nowymi elementami HTML5.

I tak nagłówek został umieszczony wewnątrz elementu `<header>`, elementy nawigacyjne znalazły się w elemencie `<nav>`, a artykuły — wewnątrz odrębnych elementów `<article>`.

Elementy te zostały stworzone po to, by autorzy stron mogli za ich pomocą opisywać strukturę tworzonych stron. Czytniki ekranowe np. mogą pozwolić użytkownikom na ignorowanie nagłówków i stopek i prezentować jedynie główną zawartość stron. Podobnie wyszukiwarki mogą nadawać większe znaczenie zawartości elementów `<article>` niż elementów `<header>` i `<footer>`. Sądzę, że Czytelnik także przyzna, że zastosowanie tych elementów ułatwia analizę kodu źródłowego strony.

NAGŁÓWKI I STOPKI

<header> <footer>

Elementy <header> i <footer> mogą być używane do tworzenia:

- głównego nagłówka i stopki prezentowanych odpowiednio na górze i na dole każdej strony witryny;
- nagłówka i stopki umieszczanych w poszczególnych elementach <article> oraz <section>.

W tym przykładzie element <header> zawiera logo witryny oraz główne elementy nawigacyjne. Z kolei element <footer> zawiera informacje o prawach autorskich oraz odnośniki do stron z polityką prywatności i warunkami korzystania ze strony. Elementy <header> i <footer> można także umieszczać wewnątrz elementów <article> oraz <section>. W takich przypadkach powinny one zawierać odpowiednio nagłówek i stopkę konkretnego artykułu lub sekcji strony.

Przykładowo na stronie zawierającej kilka wpisów blogowych każdy z nich może być umieszczony w osobnej sekcji. W takim przypadku w elemencie <header> można umieścić tytuł wpisu oraz jego datę, natomiast w elemencie <footer> — odnośniki

rodzial-17/html5-layout.html

HTML

```
<header>
  <h1>Kuchnia Yoko</h1>
  <nav>
    <ul>
      <li><a href="" class="current">strona główna
      </a></li>
      <li><a href="">zajęcia</a></li>
      <li><a href="">catering</a></li>
      <li><a href="">o nas</a></li>
      <li><a href="">kontakt</a></li>
    </ul>
  </nav>
</header>
```

rodzial-17/html5-layout.html

HTML

```
<footer>
  &copy; 2011 Kuchnia Yoko
</footer>
```

umożliwiające podzielenie się artykułem w portalach społecznościowych.

Warto zauważyć, że wszystkie przykłady przedstawione w tym rozdziale pochodzą z jednego pliku o nazwie *html5-layout.html*.

NAWIGACJA

<nav>

HTML

rodziazl-17/html5-layout.html

```
<nav>
  <ul>
    <li><a href="" class="current">strona główna</a></li>
    <li><a href="">zajęcia</a></li>
    <li><a href="">catering</a></li>
    <li><a href="">o nas</a></li>
    <li><a href="">kontakt</a></li>
  </ul>
</nav>
```

Element <nav> jest przeznaczony do umieszczania głównych bloków nawigacyjnych witryny, takich jak lista łączy do jej głównych działów.

Wróćmy do przykładowej strony bloga: gdybyśmy chcieli zakończyć artykuł listą łączy do innych powiązanych z nim wpisów, nie można by ich było uznać za główne elementy nawigacyjne, a co za tym idzie, nie należałoby ich umieszczać w elemencie <nav>.

W czasie kiedy powstawała ta książka, projektanci używający języka HTML5 zdecydowali, że element <nav> będzie używany do umieszczania łączy wyświetlanych u dołu każdej ze stron witryny (czyli do stron zawierających politykę prywatności, warunki korzystania, informacje o ułatwieniach dostępu itd.). Wciąż jednak nie wiadomo, czy takie rozwiązanie zyska popularność i będzie powszechnie stosowane.

ARTYKUŁY

<article>

Element <article> pełni funkcję pojemnika, w którym są umieszczane dowolne sekcje strony, przy czym powinny one być stosunkowo autonomiczne i nadawać się do zebrania w większą grupę.

Mogą to być poszczególne artykuły lub wpisy do bloga, komentarze lub wpisy na forum czy wszelkie inne niezależne fragmenty treści.

Jeśli strona zawiera kilka artykułów (albo nawet podsumowania kilku artykułów), to każdy z nich powinien zostać umieszczony w osobnym elemencie <article>.

Elementy <article> można zagnieżdżać, np. wpis do bloga zostanie umieszczony w jednym elemencie <article>, a poszczególne komentarze do tego wpisu znajdą się w kolejnych elementach.

rodzial-17/html5-layout.html

HTML

```
<article>
  <figure>
    
    <figcaption>Bok choi</figcaption>
  </figure>
  <hgroup>
    <h2>Japońska kuchnia wegetariańska</h2>
    <h3>Kurs pięciodniowy</h3>
  </hgroup>
  <p>Podczas pięciodniowego kursu będącego
  wprowadzeniem do tradycyjnej japońskiej kuchni
  wegetariańskiej uczymy przyrządzania
  wybranych potraw z ryżu i makaronu.</p>
</article>
<article>
  <figure>
    
    <figcaption>Sos teriyaki</figcaption>
  </figure>
  <hgroup>
    <h2>Mistrzowie sosów</h2>
    <h3>Kurs jednodniowy</h3>
  </hgroup>
  <p>Intensywny jednodniowy kurs, na którym uczymy
  przyrządzania najlepszych sosów używanych
  w kuchni japońskiej.</p>
</article>
```

SEKCJE BOCZNE

<aside>

HTML

rodzian-17/html5-layout.html

```
<aside>
  <section class="popular-recipes">
    <h2>Popularne przepisy</h2>
    <a href="">Yakitori (grillowany kurczak)</a>
    <a href="">Tsukune (mielone kotleciki z kurczaka)</a>
    <a href="">Okonomiyaki (smaczne naleśniki)</a>
    <a href="">Mizutaki (gulasz z kurczaka)</a>
  </section>
  <section class="contact-details">
    <h2>Kontakt</h2>
    <p>Kuchnia Yoko<br />
    al. Wegetariańska 27<br />
    Warszawa</p>
  </section>
</aside>
```

Element <aside> ma kilka zastosowań, zależnych od tego, czy znajduje się wewnątrz elementu <article>, czy poza nim.

W przypadku umieszczenia elementu <aside> wewnątrz elementu <article> powinien on zawierać informacje powiązane z artykułem, lecz niekoniecznie z jego podstawowym znaczeniem. Za taki element związany z artykułem można by uznać np. wyróżniony cudzystów lub słownik.

Jeśli natomiast element <aside> jest umieszczony poza elementem <article>, to służy jako pojemnik dla treści związanych z całą stroną. Można by w nim umieścić np. łącza do innych sekcji witryny, listę ostatnich publikacji, pole wyszukiwania albo ostatnie wpisy autora na Twitterze.

SEKCJE

<section>

Element `<section>` służy do grupowania innych powiązanych ze sobą elementów. Zazwyczaj każda taka sekcja ma własny nagłówek.

Przykładowo na stronie głównej witryny może się znaleźć kilka elementów `<section>` zawierających różne sekcje strony, takie jak najnowsze publikacje, najpopularniejsze produkty oraz formularze do subskrypcji biuletynu informacyjnego.

Ponieważ element `<section>` grupuje powiązane ze sobą elementy, można w nim umieścić kilka elementów `<article>` reprezentujących artykuły poświęcone tej samej tematyce lub mające to samo przeznaczenie.

Alternatywnie, jeśli strona zawiera bardzo długi artykuł, to korzystając z elementu `<section>`, można podzielić jego treść na kilka fragmentów.

Elementu `<section>` nie należy używać jako pojemnika zawierającego całą treść strony (chyba że całą jej zawartość stanowi jeden, spójny fragment treści). Jeśli szukamy elementu, który nadałby się do roli pojemnika zawierającego całą stronę, w tym celu wciąż najlepiej zastosować element `<div>`.

rodzial-17/html5-layout.html

HTML

```
<section class="popular-recipes">
  <h2>Popularne przepisy</h2>
  <a href="">Yakitori (grillowany kurczak)</a>
  <a href="">Tsukune (mielone kotleciki z kurczaka)</a>
  <a href="">Okonomiyaki (smaczne naleśniki)</a>
  <a href="">Mizutaki (gulasz z kurczaka)</a>
</section>
<section class="contact-details">
  <h2>Kontakt</h2>
  <p>Kuchnia Yoko<br />
  a1. Wegetariańska 27<br />
  Warszawa</p>
</section>
```

GRUPY NAGŁÓWKÓW

<hgroup>

HTML

rodzian-17/html5-layout.html

```
<hgroup>
  <h2>Japońska kuchnia wegetariańska</h2>
  <h3>Kurs pięciodniowy</h3>
</hgroup>
```

Element <hgroup> służy do grupowania od jednego do kilku elementów <h1> – <h6>, tak by były one traktowane jako jeden nagłówek.

Elementu <hgroup> można by użyć do podania zarówno tytułu umieszczonego w elemencie <h2>, jak i podtytułu umieszczonego w nagłówku <h3>.

Ten element został przyjęty z mieszanymi uczuciami. Kiedy twórcy języka HTML5 zaproponowali go po raz pierwszy, pojawiły się skargi, które doprowadziły do usunięcia go z propozycji standardu. Nieco później jednak pewne osoby zmieniły zdanie i element <hgroup> ponownie znalazł się w propozycji HTML5. Niektórzy twórcy stron nie lubią go i preferują umieszczanie podtytułów wewnątrz elementów <p> (używają przy tym atrybutu określającego, że dany element jest nagłówkiem niższego stopnia).

Niektórzy sugerują, że element <hgroup> ma niewiele zastosowań oprócz tego, że można go użyć do określania stylów. Niemniej cieszy się popularnością wśród tych projektantów, którzy są zwolennikami grupowania nagłówka głównego oraz nagłówka niższego stopnia (gdyż oba mogą stanowić integralne części nagłówka).

ILUSTRACJE

<figure> <figcaption>

Element <figure> został już przedstawiony w rozdziale 5. poświęconym obrazom. Może on zawierać dowolne treści, do których odwołuje się główna treść artykułu (nie tylko obrazy).

Koniecznym należy zauważyć, że artykuł nie powinien tracić znaczenia w przypadku przesunięcia zawartości elementu <figure> (do innej części strony lub nawet przeniesienia go na inną stronę).

Dlatego należy go używać wyłącznie w sytuacjach, gdy w treści artykułu znajduje się jedynie odwołanie do elementu (a nie gdy stanowi on integralną część tej treści).

Oto kilka przykładów zastosowań elementu <figure>:

- obrazy,
- klipy wideo,
- wykresy,
- diagramy,
- listingi kodu,
- teksty uzupełniające główną treść artykułu.

W elemencie <figure> należy także umieszczać element <figcaption> służący do podania tekstowego opisu zawartości elementu <figure>.

rodzian-17/html5-layout.html

HTML

```
<figure>
  
  <figcaption>Bok choi</figcaption>
</figure>
```

W przedstawionym przykładzie widać, że element <figure> został dodany do artykułu (<article>).

GRUPOWANIE ELEMENTÓW W SEKCJE

HTML

rodzian-17/html5-layout.html

```
<div class="wrapper">
  <header>
    <h1>Kuchnia Yoko</h1>
    <nav>
      <!-- zawartość paska nawigacyjnego -->
    </nav>
  </header>
  <section class="courses">
    <!-- zawartość sekcji -->
  </section>
  <aside>
    <!-- zawartość paska bocznego -->
  </aside>
  <footer>
    <!-- zawartość stopki -->
  </footer>
</div><!-- .wrapper -->
```

Może się wydawać dziwne, że po prezentacji nowych elementów HTML5 wracamy do elementu `<div>` (w końcu te nowe elementy mają go zastępować).

Element `<div>` wciąż pozostaje ważnym sposobem grupowania powiązanych ze sobą elementów stron, gdyż przedstawione wcześniej nowe elementy HTML5 należy stosować wyłącznie w ściśle określonych celach.

Wszędzie tam, gdzie nowe elementy HTML5 nie nadają się do zastosowania, trzeba będzie nadal używać elementu `<div>`. W tym przykładzie został on zastosowany jako pojemnik dla całej zawartości strony.

Pewnie niektórzy zastanawiają się, dlaczego nie ma elementu `<content>`, w którym można by umieścić główną zawartość strony. Wynika to z faktu, że wszystko, co znajduje się poza elementami `<header>`, `<footer>` oraz `<aside>`, można uznać za główną część strony.

UMIESZCZANIE ELEMENTÓW BLOKOWYCH W ŁĄCZACH

HTML5 pozwala umieszczać wewnątrz elementów `<a>` dowolne elementy blokowe wraz z zawartością. Dzięki temu cały blok treści można przekształcić w łącze.

Nie jest to nowy element wprowadzony do HTML5, niemniej we wcześniejszych wersjach języka takie rozwiązanie było uznawane za nieprawidłowe.

Warto zwrócić uwagę na to, że kod tej strony różni się nieco od kodu pozostałych przykładów prezentowanych w tym rozdziale.

rodzian-17/html5-layout.html

HTML

```
<a href="introduction.html">
  <article>
    <figure>
      
      <figcaption>Bok choi</figcaption>
    </figure>
    <hgroup>
      <h2>Japońska kuchnia wegetariańska</h2>
      <h3>Kurs pięciodniowy</h3>
    </hgroup>
    <p>Podczas pięciodniowego kursu będącego
      wprowadzeniem do tradycyjnej japońskiej kuchni
      wegetariańskiej uczymy
      przyrządzania wybranych potraw z ryżu
      i makaronu.</p>
  </article>
</a>
```

UŁATWIENIE STARSZYM PRZEGLĄDARKOM ZROZUMIENIA NOWEGO KODU

CSS

rodział-17/

```
header, section, footer, aside, nav, article, figure
{
  display: block;}

```

HTML

rodział-17/html5-layout.html

```
<!--[if lt IE 9]>
  <script src="http://html5shiv.googlecode.com/svn/
    trunk/html5.js"></script>
<![endif]-->

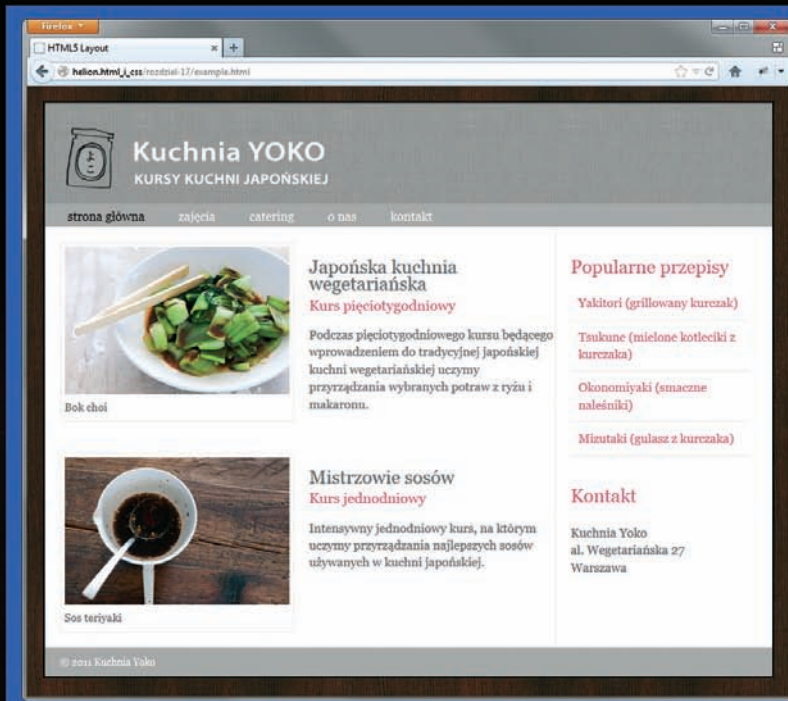
```

Niestety, to rozwiązanie wymaga, by użytkownicy korzystający z przeglądarki IE8 lub wersji wcześniejszych mieli włączoną obsługę języka JavaScript. Jeśli obsługa ta będzie wyłączona, nie będą w stanie zobaczyć zawartości nowych elementów HTML5.

Starsze przeglądarki, które nie rozpoznają nowych elementów HTML5, będą je automatycznie traktować jako elementy wewnątrzwierszowe. Dlatego aby im pomóc, do używanego arkusza stylów należy dodać przedstawioną obok regułę, która określa wszystkie te elementy jako blokowe.

Dodatkowo pierwszą wersją przeglądarki Internet Explorer, która pozwalała na kojarzenie stylów z tymi nowymi elementami HTML5, jest IE9. Aby określić wygląd tych elementów przy użyciu stylów we wcześniejszych wersjach Internet Explorera, należy użyć prostego skryptu JavaScript nazywanego **podkładką HTML5** (ang. *HTML5 shim*).

Aby korzystać z tego rozwiązania, nie trzeba znać języka JavaScript. Wystarczy dołączyć do swojej strony skrypt przechowywany na serwerach Google. Można go umieścić wewnątrz **komentarzy warunkowych**, sprawdzających, czy używana wersja przeglądarki jest wcześniejsza od IE9 (stąd zastosowanie wyrażenia `lt IE 9`).

PRZYKŁAD

UKŁAD W HTML5

Ten przykład przedstawia witrynę poświęconą gotowaniu — jej struktura została utworzona przy wykorzystaniu nowych elementów HTML5 (a nie elementów `<div>`).

Nagłówek oraz stopka strony zostały umieszczone odpowiednio w elementach `<header>` oraz `<footer>`. Informacje o zajęciach zostały zgrupowane w elemencie `<section>` z atrybutem `class` o wartości `courses` (który ma odróżniać go od pozostałych elementów `<section>` umieszczonych na stronie). Pasek boczny został umieszczony w elemencie `<aside>`.

Każdy z kursów został przedstawiony w osobnym elemencie `<article>` i uzupełniony elementami `<figure>` oraz `<figcaption>` zawierającymi obrazek. Nagłówek każdego kursu ma dodatkowy podnagłówek, a oba te elementy są umieszczone wewnątrz elementu `<hgroup>`. Pasek boczny zawiera listę przepisów oraz informacje kontaktowe, umieszczone w dwóch osobnych elementach `<section>`.

Wygląd całej strony jest określany przy użyciu CSS. Jedyna różnica polega na tym, że w selektorach zostały użyte nowe elementy HTML5, co pozwala stworzyć reguły odnoszące się do tych elementów. Aby arkusz stylów działał w starszych wersjach przeglądarek Internet Explorer (wcześniejszych od wersji 9), strona zawiera odwołanie do specjalnego skryptu JavaScript (dostępnego na serwerach firmy Google), umieszczone w komentarzach warunkowych.

PRZYKŁAD

UKŁAD W HTML5

```
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Układ w HTML5</title>
    <style type="text/css">
      header, section, footer, aside, nav, article, figure, figcaption {
        display: block;}
      body {
        color: #666666;
        background-color: #f9f8f6;
        background-image: url("images/dark-wood.jpg");
        background-position: center;
        font-family: Georgia, Times, serif;
        line-height: 1.4em;
        margin: 0px;}
      .wrapper {
        width: 940px;
        margin: 20px auto 20px auto;
        border: 2px solid #000000;
        background-color: #ffffff;}
      header {
        height: 160px;
        background-image: url(images/header.jpg);}
      h1 {
        text-indent: -9999px;
        width: 940px;
        height: 130px;
        margin: 0px;}
      nav, footer {
        clear: both;
        color: #ffffff;
        background-color: #aeaca8;
        height: 30px;}
      nav ul {
        margin: 0px;
        padding: 5px 0px 5px 30px;}
      nav li {
        display: inline;
        margin-right: 40px;}
      nav li a {
```

PRZYKŁAD

UKŁAD W HTML5

```
    color: #ffffff;}
nav li a:hover, nav li a.current {
    color: #000000;}
section.courses {
    float: left;
    width: 659px;
    border-right: 1px solid #eeeeee;}
article {
    clear: both;
    overflow: auto;
    width: 100%;}
hgroup {
    margin-top: 40px;}
figure {
    float: left;
    width: 290px;
    height: 220px;
    padding: 5px;
    margin: 20px;
    border: 1px solid #eeeeee;}
figcaption {
    font-size: 90%;
    text-align: left;}
aside {
    width: 230px;
    float: left;
    padding: 0px 0px 0px 20px;}
aside section a {
    display: block;
    padding: 10px;
    border-bottom: 1px solid #eeeeee;}
aside section a:hover {
    color: #985d6a;
    background-color: #efefef;}
a {
    color: #de6581;
    text-decoration: none;}
h1, h2, h3 {
    font-weight: normal;}
h2 {
```

PRZYKŁAD

UKŁAD W HTML5

```
    margin: 10px 0px 5px 0px;
    padding: 0px;}
h3 {
    margin: 0px 0px 10px 0px;
    color: #de6581;}
aside h2 {
    padding: 30px 0px 10px 0px;
    color: #de6581;}
footer {
    font-size: 80%;
    padding: 7px 0px 0px 20px;}
</style>
<!--[if lt IE 9]>
<script src="http://html5shiv.googlecode.com/svn/trunk/html5.js"></script>
<![endif]-->
</head>
<body>
<div class="wrapper">
  <header>
    <h1>Kuchnia Yoko</h1>
    <nav>
      <ul>
        <li><a href="" class="current">strona główna</a></li>
        <li><a href="">zajęcia</a></li>
        <li><a href="">catering</a></li>
        <li><a href="">o nas</a></li>
        <li><a href="">kontakt</a></li>
      </ul>
    </nav>
  </header>
  <section class="courses">
    <article>
      <figure>
        
        <figcaption>Bok choi</figcaption>
      </figure>
      <hgroup>
        <h2>Japońska kuchnia wegetariańska</h2>
        <h3>Kurs pięciodniowy</h3>
      </hgroup>
```


PRZYKŁAD

UKŁAD W HTML5

```
<p>Podczas pięcioletniego kursu będącego wprowadzeniem do tradycyjnej
japońskiej kuchni wegetariańskiej uczymy przyrządzania
wybranych potraw z ryżu i makaronu.</p>
</article>
<article>
  <figure>
    
    <figcaption>Sos teriyaki</figcaption>
  </figure>
  <hgroup>
    <h2>Mistrzowie sosów</h2>
    <h3>Kurs jednodniowy</h3>
  </hgroup>
  <p>Intensywny jednodniowy kurs, na którym uczymy przyrządzania najlepszych
  sosów używanych w kuchni japońskiej.</p>
</article>
</section>
<aside>
  <section class="popular-recipes">
    <h2>Popularne przepisy</h2>
    <a href="">Yakitori (grillowany kurczak)</a>
    <a href="">Tsukune (mielone kotleciki z kurczaka)</a>
    <a href="">Okonomiyaki (smaczne naleśniki)</a>
    <a href="">Mizutaki (gulasz z kurczaka)</a>
  </section>
  <section class="contact-details">
    <h2>Kontakt</h2>
    <p>Kuchnia Yoko<br />
    al. Wegetariańska 27<br />
    Warszawa</p>
  </section>
</aside>
<footer>
  &copy; 2011 Kuchnia Yoko
</footer>
</div><!-- .wrapper -->
</body>
</html>
```


PODSUMOWANIE

UKŁAD W HTML5

- ▶ Nowe elementy HTML5 określają przeznaczenie różnych fragmentów stron WWW i opisują ich strukturę.
- ▶ Te nowe elementy ułatwiają zrozumienie kodu (w porównaniu ze stosowanymi wcześniej elementami `<div>`).
- ▶ Starsze przeglądarki, które nie rozumieją języka HTML5, należy poinstruować, które z tych nowych elementów są elementami blokowymi.
- ▶ Aby nowe elementy HTML5 działały w przeglądarce IE8 (oraz wersjach wcześniejszych), konieczne jest użycie skryptu JavaScript dostępnego na serwerach firmy Google.

SKOROWIDZ

- ▶ A – Z.
- ▶ Rozwiązywanie problemów.
- ▶ Elementy HTML.
- ▶ Atrybuty HTML.
- ▶ Właściwości CSS.

A

Adobe Fireworks,
Patrz: Fireworks

Adobe Illustrator,
Patrz: Illustrator

Adobe Photoshop,
Patrz: Photoshop

adres
IP, 9
poczty elektronicznej, 84
URL, 150, 479
    bezwzględny, 78
    względny, 79, 82, 91

AJAX, 216

akapit, 22, 43

alfa, 253, 255

Android, 212

animacja, 7, 200, 206,
223, 281

arkusz stylów
kaskadowy, *Patrz:* CSS
zewewnętrzny, 235, 240

atrybut, 37
action, 150
align, 102, 410
alt, 98, 120, 123, 160,
478, 479
autoplay, 213, 218
bgcolor, 137
border, 137
cellpadding, 136
cellspacing, 136
checked, 154, 155
cite, 51
class, 176, 183, 186, 197,
288, 430, 443
codecs, 214
cols, 153
colspan, 132, 138, 141
content, 190
controls, 213, 218
format, 162
frameborder, 189
globalny, 176, 182
height, 99, 160, 188, 213
href, 76, 78, 86, 87, 91, 234
    mailto:, 84
    target, 85

http-equiv, 190
id, 86, 87, 91, 150, 162,
176, 182, 186, 197,
206, 237, 430
lang, 24
loop, 213, 218
maxlength, 151, 152
method, 150, 158
multiple, 157
name, 151, 152, 154, 155,
156, 159, 190
nazwa, 24
placeholder, 167
poster, 213
preload, 213, 218
rel, 234
required, 164
rows, 153
rowspan, 133, 141
scrolling, 189
seamless, 189
selected, 156
size, 151, 152, 157
src, 98, 123, 160, 188, 213,
214, 218, 219
style, 235
title, 52
title, 98, 120
type, 64, 65, 214, 219
    checkbox, 155
    date, 165
    email, 166
    file, 158
    hidden, 161
    image, 160
    password, 152
    radio, 154
    search, 166
    submit, 159
    text, 151
    text/css, 234
    url, 166
value, 154, 155, 156, 159
wartość, 24
width, 99, 136, 160,
188, 213

audio, 200

autor, 54, 190

B

bezpieczeństwo, 152

browser quirk,
Patrz: przeglądarka
dziwactwo

C

CDN, 277

Chrome, 6, 53, 212, 213,
319, 346

cień, 287, 319, 342

CMS, 7, 32, 48, 487
szablon, 32, 33

Content Delivery Network,
Patrz: CDN

CSS, 51, 64, 65, 226, 230,
238, 243, 327
    błąd, *Patrz:* przeglądarka
    dziwactwo
    komentarz, 248
    platforma, *Patrz:* platforma
    reguła, *Patrz:* reguła
    schemat pozycjonowania,
    Patrz: schemat
    pozycjonowania
    wersja, 241

cytat, 51

czcionka, 266, 267, 268, 269,
270, 271, 276, 297,
341, 394
    krój, 270, 272
    wielkość, 273, 274, 275

czytnik ekranowy, 6, 49, 77,
134, 431

D

definicja, 53, 62, 66

deklaracja, 230, 243
    DOCTYPE, 180, 181, 197,
    315, 323

Digital Rights Management,
Patrz: DRM

DNS, 8, 9

dokument, 14, 16

domena, 486

dostawca usług internetowych,
Patrz: ISP

Dreamweaver, 48
DRM, 212
dźwięk, 216

E

edytor

HTML, 48
wizualny, 48

ekran, 6

dotykowy, 290
rozdzielczość, 377
rozmiar, 376

element, *Patrz też:* znacznik

<!-- -->, 181, 197
<a>, 76, 77, 78, 84,
185, 440, 479
<abbr>, 52
<acronym>, 52
<address>, 54
<article>, 431, 432,
434, 436
<aside>, 431, 435, 439
<audio>, 203, 218,
221, 223
<b>, 44, 101, 185,
228, 360
<blockquote>, 49, 51, 369

, 47
<button>, 161
<center>, 178
<cite>, 53
<content>, 439
<dd>, 66
<del>, 55
<dfn>, 53
<div>, 186, 197, 206, 228,
323, 361, 403, 430,
436, 439, 449
<dl>, 66
<dt>, 66
<em>, 49, 50, 101,
185, 228
<fieldset>, 163, 169,
343, 349
<figcaption>, 119, 421,
438, 443
<figure>, 119, 120, 421,
438, 443
<font>, 178

<footer>, 431, 432,
439, 443
<form>, 150, 158, 168, 173
<h1>, 42, 101, 184, 228,
360, 479
<head>, 190, 479
<header>, 431, 432,
439, 443
<hgroup>, 437, 443
<hr />, 47
<i>, 44, 228, 360
<iframe>, 176
<iframe>, 188, 197
<img>, 98, 101, 123, 178,
185, 228, 360, 410
<input>, 151, 152, 154,
161, 165, 166, 167
<ins>, 55
<label>, 162, 169, 344
<legend>, 163
, 64, 65, 184, 332,
333, 360
<link>, 234, 240, 392,
394, 395
<meta>, 176
<meta>, 190, 197
<nav>, 431, 433
, 64, 332
<option>, 156
<p>, 22, 43, 101, 184,
228, 323, 360
<q>, 51
<s>, 55
<script>, 206, 207
<section>, 432, 436, 443
<select>, 156, 157
<source>, 214, 219
<span>, 187, 197, 228, 344
<strike>, 178
<strong>, 50
<style>, 235
<sub>, 45
<sup>, 45
<table>, 130, 136, 141
<tbody>, 134
<td>, 130, 132, 133,
141, 349
<textarea>, 153
<tfoot>, 134, 135

<th>, 131, 132, 133, 138,
337, 349
<thead>, 134, 135
<title>, 479
<tr>, 130, 141
<u>, 55
, 65, 184, 323, 332,
333, 360
<video>, 203, 208, 209,
212, 213, 215, 221,
223
blokowy, 101, 184, 228,
316, 327, 360, 362,
440
body, 26, 228, 361
cień, 319
dziecka, 237
grupowanie, 439
head, 26
HTML, 19, 20, 21, 23,
24, 58
konstrukcyjny, 360
margines, 306, 307, 360
nachodzący na inny,
363, 368
nawigacyjny, 186, 316, 323,
361, 383, 385, 430,
431, 432, 433, 462,
470
obramowanie, 306, 307,
308, 309, 311, 318,
327, 341, 360
kolor, 310
styl, 309
szerokość, 308, 318
zaokrąglenia, 320,
321, 327
pływający, 363, 369, 370,
372, 403
położenie, 362, 363
bezwzględne, 362,
367, 368
ustalone, 363, 368
względne, 362, 368
potomny, 237
przesunięcie, 363
pusty, 47
title, 26
ukrywanie, 316, 317

element
wewnętrzny, 101,
185, 228, 316, 327,
360, 417, 441
właściwość,
Patrz: właściwość
wymiary, 302, 303, 304
wypełnienie, 306, 307,
312, 360
wyśrodkowanie, 314
zawierający, *Patrz:* rodzic
em, 273, 275, 282, 302
etykieta, 340

F

Firefox, 6, 157, 212, 319
Fireworks, 107, 303, 346
Flash, 200, 202, 203, 206,
216, 217, 221, 223
Flash Of Unstyled Content,
Patrz: FOCUS
Flash Of Unstyled Text,
Patrz: FOUT
Flash Player, 202
Flash Video Converter, 210
FontSquirrel, 277
format
AVI, 208
CML, 179
Flash Video,
Patrz: format FLV
FLV, 201, 210, 215
GIF, 106, 110, 120
animowany, 116
przezroczysty, 117
H264, 208, 210, 212,
215, 221
JPEG, 106, 108, 109, 120
MathML, 179
MP3, 216, 219
MPEG, 208
Ogg Theora, 208
Ogg Vorbis, 219
PNG, 106, 110, 111
przezroczysty, 117, 397
QuickTime, 208
SVG, 115, 179
SWF, 202
WebM, 208, 212, 215, 221
Windows Media, 208

formularz, 144, 146, 148,
150, 169, 173, 229,
330, 340, 342, 343,
349, 355
metoda
get, 150
post, 150, 158
pole, *Patrz:* pole
FOCUS, 277
FOUT, 277

G

GIMP, 250
Google Analytics, 482, 483,
484, 485
gradient, 418

H

hasło, 152
HSB, 254
HSL, 254, 255, 261, 310
HSLA, 254, 255, 261
HTML, 4, 5, 7, 19, 20, 27, 37
edytor, *Patrz:* edytor HTML
historia, 178
wersja, 176, 178
HTML4, 52, 53, 178
HTML5, 7, 52, 178, 428, 441,
443, 449
podkładka, HTML5
shim, *Patrz:* HTML5
podkładka
HyperText Markup Language, 27,
Patrz też: HTML

I

Illustrator, 115, 462
InDesign, 462
inline frame, *Patrz:*
ramka pływająca
interlinia, 282
Internet Explorer, 6, 51, 212,
303, 312, 313, 314,
315, 323, 396, 440,
443
Internet Service Provider,
Patrz: ISP
ISP, 9

J

JavaScript, 117, 164, 182,
340, 396, 441,
443, 449
biblioteka, 203, 205
jednostka em, *Patrz:* em
język
XML, *Patrz:* XML
JavaScript, *Patrz:* JavaScript

K

karta, 26
kerning, 283
klip wideo, *Patrz:* wideo
kod
HTML, 19, 20, 34
źródłowy, 48
kodowanie, 208, 214
kolor, 246, 261, 341
alfa, *Patrz:* alfa
HSB, *Patrz:* HSB
HSL, *Patrz:* HSL
HSLA, *Patrz:* HSLA
jasność, 251, 254, 255
jednolitość, 111
kod szesnastkowy, 248,
250, 251, 261, 310
kontrast, 252, 261, 419
nasycenie, 251, 254, 255
nazwa, 248, 251, 261
odcień, 251, 254, 255
RGB, *Patrz:* RGB
komentarz, 176, 181, 186, 197
CSS, *Patrz:* CSS komentarz
warunkowy, 441

L

lista, 62, 69, 70, 229,
330, 349
definicji, 62, 66, 70
element, 64
nieuporządkowana, 62, 65,
66, 69, 70, 323, 332
numerowana, *Patrz:*
lista uporządkowana
rozwijana, 147, 156,
162, 340

uporządkowana, 62, 64, 69, 70, 332
wielokrotnego wyboru, 157
wypunktowana, *Patrz:*
lista nieuporządkowana
zagnieżdżona, 67, 70

Ł

łącze, 74, 89, 91, 416, 417, 440, 478
tworzenie, 76
w obrębie witryny, 79

M

metoda
get, 150
post, 150
mikroformat hCard, 54
Mozilla Firefox, *Patrz:* Firefox

N

nagłówek, 16, 20, 42, 432, 436, 479
grupa, 437
poziom, 42
nieprzezroczystość, 253

O

obraz, 94, 96, 106, 406, 425, 438, 467
animowany, 116
format, *Patrz:* format pobieranie, 118
podpis, 119
rastrowy, 115
rozdzielczość, 106, 114
tła, 412, 419
umieszczenie w kodzie, 100
wektorowy, 115
wymiary, 99, 106, 112, 114, 118, 408, 410
obszar przed zagięciem, 378
odstępu pomijanie, 46
odtwarzacz, 208
audio, 216
Flash, 210, 221
Opera, 6, 212

P

Paint.neT, 107
PaintShop pro, 107
pasek przewijania, 189, 305, 362
Photoshop, 107, 116, 250, 462
Photoshop Elements, 107
Pixelmator, 107
platforma, 390
960.GS, 390, 391, 392, 397
blogowa, 7, 32, 486, 489
Grid System, *Patrz:* platforma 960.GS
handlu elektronicznego, 7, 32, 487, 489
plik
audio, 216, 218
index.html, 81
przesyłanie, 147, 158
podmienianie, 416
pole
adresu
poczty elektronicznej, 166
URL, 166
daty, 165
etykieta, 162
grupowanie, 343
hasła, 147
przesyłania plików, 147, 158, 162
przycisk, *Patrz:* przycisk tekstowe, 341
jednowierszowe, 146, 147, 162, 340
wielowierszowe, 147, 153, 162, 340
weryfikacja, 164
wyboru, 147, 154, 162
wyrównywanie, 343, 344, 345, 355
wyszukiwania, 167
pomijanie odstępów, 46
Posterous, 487
protokół
FTP, 488, 489
SSL, 152
przeglądarka, 6, 241, 340, 440
Chrome, *Patrz:* Chrome dziwactwo, 241, 323

Firefox, *Patrz:* Firefox
Internet Explorer,
Patrz: Internet Explorer
Mozilla Firefox, *Patrz:* Firefox
okno główne, 27
Opera, *Patrz:* Opera
Safari, *Patrz:* Safari
przezroczystość, 117, 397,
Patrz też:
nieprzezroczystość
przycisk, 416
graficzny, 147, 160
opcji, 147, 154, 162
przesyłający, 147, 159, 340, 342
pseudoelement, 288
:first-letter, 288
:first-line, 288
pseudoklasa, 288, 289
:active, 289, 290, 417
:first-child, 349
:focus, 290, 341
:hover, 288, 289, 290, 336, 341, 342, 417
:last-child, 349
:link, 289
:visited, 288, 289

R

ramka pływająca, 188
RealAudio, 204
reguła, 226, 230, 238, 243
@font-face, 270, 276
@import, 394
RGB, 248, 250, 251, 261
RGBA, 253, 261
rodzic, 361, 369, 371, 372

S

Safari, 6, 53, 157, 158, 167, 212, 319
Scalable Vector Graphics,
Patrz: format SVG
schemat pozycjonowania,
362, 363, 364, 365
Search Engine Optimization,
Patrz: SEO

Secure Socket Layer,
Patrz: protokół SSL

sekcja, 436

selektor, 230, 236, 243

[\$=], 291

[*=], 291

[], 291

[^=], 291

[~=], 291

[=], 291

elementu

- dziecka, 237
- potomnego, 237
- sąsiadującego, 237

identyfikatora, 237

klasy, 237

ogólny elementu, 237

typu, 237

uniwersalny, 237

SEO, 476, 478, 480, 485

serwer

- poczty elektronicznej, 487
- systemu nazw domen,
Patrz: DNS
- WWW, 6, 9, 486
- kopia zapasowa, 486
- przepustowość, 486
- przeźwiernia dyskowa, 486

siatka, 386, 403

- 960 pikseli, 386, 387, 388, 389, 403

sieć udostępniania treści,
Patrz: CDN

skrypt

- JavaScript, 7, 202
- SWFObject, 206, 210, 211, 217, 221

słowo kluczowe, 478, 479, 480

sortowanie kart, 460

sprajt, 416, 425

stopka, 432

strona www

- adres, 479
- folder, *Patrz:*
strona www katalog
- hierarchia wizualna,
464, 466
- katalog, 80
- główny, 81
- nadrzędny, 81, 83
- podrzędny, 81, 83

mapa, 460

optymalizacja pod kątem
wyszukiwania,
Patrz: SEO

projektowanie, 358, 372, 374, 380, 386, 390, 397, 428, 430, 449, 452, 454, 460, 464, 468, 473

rozmiar, 378

siatka, *Patrz:* siatka

strona

- docelowa, 484
- wyjścia, 484

struktura, 80, 358, 372, 374

szkielet, 462, 473

śledzenie ruchu, 485

tytuł, 479

układ, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 394, 395, 430, 449, 452, 464

elastyczny, 381, 384

grupowanie informacji, 468

o stałej szerokości,
380, 382

wielokolumnowy, 374

użytkownik, *Patrz:* użytkownik

w nowym oknie

- przeglądarki, 85
- zawartość, 464

symbol specjalny,
Patrz: znak specjalny

system zarządzania treścią,
Patrz: CMS

szablon, 390

szerokość, 136

- obramowania, 137
- wiersz, 130

tapeta, 421

tekst, 229, 264

- alternatywny, 98, 479
- czcionka, *Patrz:* czcionka
- dodany, 55
- formatowanie, 264
- interlinia, 282
- kursywa, 44, 48, 49, 50, 53, 54, 278

linia pisma

- bazowa, 267
- górna, 267
- średnia, 267

łącza, 76

- podkreślony, 55
- pogrubiony, 44, 48, 50, 278
- przekreślony, 55
- usunięty, 55
- uzupełniający, 438
- wcięty, 49, 51, 67, 286

wydłużenie

- dolne, 267, 282
- górne, 267, 282

wysokość x, 267

wyśrodkowanie, 314

zdezaktualizowany, 55

TextEdit, 30

Tumblr, 487

U

Uniform Resource Locator, 78,
Patrz też: adres URL

użytkownik, 456, 457, 458, 483

V

Vimeo, 204, 208, 209

W

Web Developer Toolbar, 347

wideo, 200, 208, 223, 438

wireframe, *Patrz:*
strona www szkielet

witryna, *Patrz*: strona www
właściwość, 231, 243, 320
!important, 238
background, 415
background-attachment, 413
background-color, 239, 249,
336, 341, 343
background-image, 94, 341,
412, 418
background-position,
414, 417
background-repeat, 413
border, 311, 336, 341, 343
border-collapse, 339
border-color, 310
border-image, 318
border-radius, 320, 321,
341, 343
border-separate, 339
border-spacing, 339, 349
border-style, 309
border-width, 308
box-shadow, 319
clear, 371, 373
color, 248, 341, 342, 343
cursor, 346
display, 316, 323, 327
dziedziczenie, 239, 312,
313, 349
empty-cells, 338, 339
float, 362, 369, 370, 373,
397, 403, 410
font-family, 239, 270,
272, 276
font-size, 273, 282, 341
font-style, 279
font-weight, 278
height, 302, 408
letter-spacing, 283, 336
line-height, 282, 349
list-style, 335
list-style-image, 333
list-style-position, 334
list-style-type, 64, 65,
332, 355
margin, 103, 307, 313,
323, 333, 373
margin-left, 314

margin-right, 314
max-height, 304
max-width, 303
min-height, 304
min-width, 303
-moz-border-image, 318
-moz-border-radius, 320
-moz-box-shadow, 319
opacity, 253
overflow, 304, 305, 373
padding, 103, 307, 312,
323, 336, 343
position
absolute, 366
fixed, 367
relative, 365
static, 364
rgba, 253
text-align, 284, 314,
336, 337
text-decoration, 281
text-indent, 286
text-shadow, 287, 319, 342
text-transform, 280, 336
vertical-align, 285
visibility, 317, 327
-webkit-border-image, 318
-webkit-border-radius, 320
-webkit-box-shadow, 319
width, 302, 323, 336, 343,
369, 373, 373, 408
word-spacing, 283
z-index, 363, 368
WordPress.com, 487
współczynnik odrzuceń, 484
wtyczka, 202, 208
wyszukiwarka, 49, 98, 131,
190, 286, 431, 478,
479, 481, 485

X

XML, 178

Y

YouTube, 204, 208, 209

Z

zdjęcie, 96
znacznik, 37, *Patrz też*: element
otwierający, 19, 20, 22
semantyczny, 40, 49
strukturalny, 40
zamykający, 19, 20, 23
znak
, *Patrz*: znak prawy apostrof
&, 192
' , *Patrz*: znak lewy apostrof
, 192
, 192
¢, *Patrz*: znak centa
£, *Patrz*: znak funta szterlinga
¥, *Patrz*: znak jena
€, *Patrz*: znak euro
×, *Patrz*: znak mnożenia
÷, *Patrz*: znak dzielenia
©, *Patrz*: znak
praw autorskich
®, *Patrz*: znak
handlowy
zarejestrowany
apostrof
lewy, 192
prawy, 192
centa, 192
cudzysłowu, 192
dzielenia, 192
euro, 192
funta szterlinga, 192
handlowy, 192
zarejestrowany, 192
jena, 192
mniejszości, 192
mnożenia, 192
praw autorskich, 192
specjalny, 192
™, *Patrz*: znak handlowy
ukośnika, 19, 20
większości, 192

Ż

żądanie, 6

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW

Poniżej przedstawiono kilkanaście problemów, przed którymi często stają początkujący twórcy stron WWW, wraz z numerami stron, na których można znaleźć informacje o sposobach ich rozwiązania.

NA POCZĄTEK

Przeglądarka wyświetla kod HTML (a nie stronę).

Należy sprawdzić, czy plik ma rozszerzenie *.html*, a nie *.txt*.

Strony: 29, 31.

Pogrubienie, wyróżnienie, nagłówek lub łącze rozciąga się na większy fragment tekstu, niż powinno.

Należy sprawdzić, czy w kodzie znajduje się odpowiedni znacznik zamykający, np. `</a>`.

Strony: 20, 21.

Strona docelowa łącza nie została odnaleziona.

Trzeba sprawdzić względny adres URL. Strony: 82, 83.

OBRAZY

Obrazy nie są wyświetlane.

Trzeba sprawdzić względny adres URL. Strony: 82, 83.

Obrazy są zamazane.

Trzeba sprawdzić, czy obrazy zostały zapisane we właściwym formacie i czy mają odpowiednie wymiary. Strony: 108 – 112.

Obrazy tła nie są widoczne.

Działają one wyłącznie w najnowszych wersjach przeglądarek. (Warto także sprawdzić względne adresy URL).

Strony: 318, 20, 21.

Powiększone obrazy GIF mają wyraźnie widoczne ziarno i postrzępione krawędzie.

W programie graficznym trzeba sprawdzić przestrzeń kolorów. Powinna nią być przestrzeń RGB (a nie kolory indeksowane, ang. *indexed color*).

TEKST

Fragmety tekstu migają, zanim zostaną wyświetlone odpowiednią czcionką.

To tzw. miganie treści bez określonych stylów. Strona 277.

Podczas kopiowania tekstu z edytora tekstu w kodzie strony pojawia się bardzo dużo dodatkowych znaczników.

W pierwszej kolejności trzeba skopiować tekst do prostego edytora (aby usunąć formatowanie), a dopiero potem do edytora HTML. Strona 48.

Na niektórych ekranach tekst wydaje się mniejszy lub większy.

Zazwyczaj wynika to z różnicy rozdzielczości. Warto także sprawdzić, czy w znaczniku `<body>` została określona wielkość czcionki.

Strony: 376, 275.

Kiedy używam jednostek `em`, wielkość czcionki w IE jest niewłaściwa.

Patrz poprzednie wyjaśnienia. Strona 275.

Zastosowana czcionka nie jest wyświetlana w niektórych przeglądarkach.

Podana czcionka musi być zainstalowana na komputerze użytkownika. Strony: 268 – 271.

W razie używania reguły `@font-family` należy podać czcionki w kilku różnych formatach. Strona 276-277.

Na komputerach PC używane czcionki nie są gładkie.

W przypadku niektórych czcionek antialiasing nie daje dobrych efektów. Warto wypróbować inny krój pisma lub użyć czcionki pogrubionej. Strona 271.

OGÓLNE PROBLEMY CSS

Określony styl nie jest używany.

Trzeba pamiętać, że w selektorach CSS uwzględniana jest wielkość liter.

Warto sprawdzić poprawność selektorów. Strona 237.

Web Developer Toolbar pozwoli określić właściwy selektor. Strona 347.

Jeśli selektory są prawidłowe, to czy w dalszej części arkusza CSS znajdują się inne selektory odnoszące się do tego samego elementu? Strony: 238, 239.

Implementacja CSS w przeglądarkach jest różna. Istnieje sporo różnic i dziwactw, które sprawiają, że przeglądarki wyświetlają strony w nieco odmienny sposób. Warto poszukać informacji o problemie i ustalić, czy jest on znany jako dziwactwo lub błąd przeglądarki. Strona 241.

HTML5

Przeglądarka nie używa stylów w elementach HTML5.

Jeśli tą przeglądarką jest Internet Explorer, to być może trzeba będzie skorzystać ze specjalnego skryptu JavaScript. [Strona 441](#).

Elementy blokowe są wyświetlane jako elementy wewnętrzzwersowe.

Trzeba skorzystać z właściwości `display:block`, by poinstruować przeglądarkę, które elementy HTML są elementami blokowymi. [Strona 441](#).

UKŁAD

Na niektórych ekranach projekt wygląda na mniejszy lub większy.

Na wielkość elementów wyświetlanych na stronie ma wpływ rozdzielczość ekranu. [Strony: 376, 377](#).

Marginesy nad oraz pod elementem nie są wyświetlane.

Marginesy pionowe są scalane. [Strona 307](#).

Treść nie mieści się w elemencie zawierającym lub oknie przeglądarki.

Z tym problemem można sobie poradzić, używając właściwości `overflow`. [Strony: 305, 315](#).

Pudełka elementów w przeglądarce Internet Explorer mają inne wymiary niż w innych przeglądarkach.

Niektóre wersje IE używają innego modelu pudełkowego niż wszystkie pozostałe przeglądarki. Aby działały tak samo, należy użyć deklaracji `DOCTYPE`. [Strona 315](#).

Pudełka nie są wyrównywane po przypisaniu lewemu i prawemu marginesowi wartości `auto`.

Być może trzeba będzie użyć właściwości `text-align` w elemencie nadrzędnym.

[Strona 314](#).

Elementy nachodzą na siebie.

Kiedy elementy zostaną usunięte z normalnego rozkładu strony, mogą na siebie nachodzić. Właściwość `z-index` pozwala określić, który z nich ma się znaleźć nad pozostałymi. [Strona 368](#).

Dlaczego użycie właściwości `vertical-align` nie powoduje wyrównania w pionie elementów blokowych?

Ta właściwość nie służy do tego celu. Służy ona do określania wyrównania w pionie elementów *wewnętrzzwersowych*.

W internecie można znaleźć kilka różnych sposobów wyrównywania elementów blokowych w pionie (zależnie od ich kontekstu).

W elemencie nie jest wyświetlany obraz tła.

Czy została określona wysokość i szerokość tego elementu? [Strona 302](#).

Czy w elemencie zawierającym właściwości `overflow` przypisano wartość `auto`? [Strony: 372, 373](#).

Obraz tła elementu nie jest widoczny po wydrukowaniu strony.

Większość przeglądarek, w celu oszczędzania tuszu, domyślnie nie drukuje obrazów tła. Można to zmienić w ustawieniach drukowania.

Pomiędzy oknem przeglądarki a zawartością strony jest widoczny odstęp.

Być może trzeba będzie zlikwidować marginesy i wypełnienia w elemencie `<body>`, przypisując im wartość 0. [Strony: 312, 313](#).

ELEMENTY PŁYWAJĄCE W UKŁADZIE

Pudełko elementu nie zostało umieszczone przy elemencie pływającym.

Trzeba się upewnić, że w elemencie zawierającym jest dostatecznie dużo miejsca, by oba te elementy zostały wyświetlone obok siebie. [Strona 302](#).

Do szerokości elementu zostały dodane marginesy i wypełnienie (tak się dzieje we wszystkich przeglądarkach oprócz starych wersji IE, w których jest używany inny model pudełkowy). Dlatego jego szerokość może być większa niż ta podana we właściwości `width`. [Strona 315](#).

Czy została określona szerokość elementu pływającego? (Patrz kolejny punkt).

Moje elementy pływające zajmują pełną szerokość okna przeglądarki (lub elementu zawierającego).

Trzeba sprawdzić, czy została podana szerokość tych elementów pływających. [Strona 370](#).

Element zawierający moje elementy pływające ma wysokość 1 piksela.

Element zawierający nie zna wysokości umieszczonych w nim elementów pływających. Można dodać element, który zostanie umieszczony poniżej elementów pływających lub użyć w elemencie zawierającym właściwości `overflow` i przypisać jej wartość `auto`. [Strona 372](#).

Przeglądarka Internet Explorer dodaje do elementów pływających dodatkowy margines.

W elementach tych należy użyć właściwości `display` i przypisać jej wartość `inline`.

ELEMENTY HTML

<a> 76, 78, 84, 440
<abbr> 52
<acronym> 52
<address> 54
<article> 431 – 438
<aside> 435
<audio> 216 – 219
<b> 44
<blockquote> 51
<body> 21, 26

 47
<button> 161
<cite> 53
<dd> 66
<del> 55
<dfn> 53
<div> 186, 430, 439
<d1> 66
<dt> 66
<em> 50
<embed> 202
<fieldset> 163
<figcaption> 118, 421, 438
<figure> 118, 421, 438
<footer> 431, 432
<form> 150
<h1> 21, 42
<h2> 21, 42
<h3> 42
<h4> 42
<h5> 42
<h6> 42
<head> 26
<header> 431, 432
<hgroup> 437
<hr /> 47
<html> 21
<i> 44
<iframe> 188 – 189
<img> 98, 99
<input> 151, 154,
158 – 161, 165
<ins> 55
<label> 162
<legend> 163
 64, 65
<link> 234, 395
<meta> 190, 191
<nav> 431, 433
<object> 202
 64
<option> 156
<p> 21, 43
<q> 51
<s> 55
<script> 207, 217
<section> 432, 436
<select> 156
<source> 214, 219
<span> 187
<strong> 50
<style> 235
<sub> 45
<sup> 45
<table> 130
<tbody> 134
<td> 130
<textarea> 153
<tfoot> 134
<th> 131
<thead> 134
<title> 26, 27
<tr> 130
<u> 55
 65
<video> 208, 212 – 215

ATRYBUTY HTML

action 150
align 102 – 104
alt 98
autoplay 213, 218
bgcolor 137
border 137
checked 154, 155
cite 51
class 183, 430
codecs 214
cols 153
colspan 132
content 190, 191
controls 213, 218
description 190
for 162
frameborder 189
atrybuty ogólne 182
height 99, 188, 213
href 76, 78, 87, 234
http-equiv 191
id 86, 87, 150, 162
id (atrybut) 182, 430
loop 213, 218
maxlength 151, 152
method 150
multiple 157
name 151 – 156, 159, 190
placeholder 167
poster 213
preload 213, 218
rel 234
robots 190
rows 153
rowspan 133
scrolling 189
seamless 189
selected 156
size 151, 152, 157
src 98, 188, 213, 214,
218, 219
style 235
target 85
title 52, 98
type 151, 154, 158
type (audio/wideo) 219, 214
type (CSS) 234 – 235
type="date" 165
type="email" 166
type="hidden" 161
type="image" 160
type="password" 152
type="search" 167
type="submit" 159
type="url" 166
value 154 – 156, 159
width 99, 136, 188, 213

WŁAŚCIWOŚCI CSS

background-attachment 413
background-color 249
background-image 412
background-image
  (gradienty) 418
background-position 414
background 415
background-repeat 413
border-bottom-color 310
border-bottom-style 309
border-collapse 339
border-color 310
border-image 318
border-left-color 310
border-left-style 309
border property 311
border-radius 320
border-right-color 310
border-right-style 309
border-spacing 339
border-style 309
border-top-color 310
border-top-style 309
bottom 365 – 370
box-shadow 319
clear 371
color 248
cursor 346
display 316
empty-cells 338
float 363, 369 – 374
float (obrazy) 410
@font-face 276
font-face 270
font-family 270, 272
font-size 273, 275
font-style 279
height (obrazy) 408 – 409
hsl / hsla 254 – 255
left 365 – 370
letter-spacing 283
line-height 282
list-style-image 333
list-style-position 334
list-style 335
list-style-type 332
margin-bottom 313
margin-left 313
margin 313
margin-right 313
margin-top 313
opacity 253
padding-bottom 312
padding-left 312
padding 312
padding (tabel) 336
padding-right 312
padding-top 312
position 365, 366
rgba 253
right 365 – 370
text-align 284
text-decoration 281
text-indent 286
text-shadow 287
text-transform 280
top 365 – 370
vertical-align 285
visibility 317
width (obrazy) 408 – 409
width (elementy pływające) 370
width (tabel) 336
word-spacing 283
z-index 363, 368

PSEUDOKLASY, PSEUDOELEMENTY ORAZ REGULY

:active 290
:first-letter 288
:first-line 288
:focus 290, 341
:hover 290, 342, 341
podświetlanie wierszy tabel 336
:link 289
:visited 289
@font-face 276
@import reguła 394
!important 238

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

TWÓJ PRZEWODNIK PO ŚWIECIE WEBMASTERÓW!

Umiejętność projektowania i budowania stron WWW jest obecnie bardzo ceniona. Firma, organizacja, artysta, a często nawet osoba prywatna chcą mieć własną witrynę. I mimo że liczba stron w sieci jest wprost niewyobrażalna, wciąż jest tam miejsce na nowe! Dlatego odpowiedz sobie na pytanie: czy chcesz zbudować własną witrynę, poszerzyć swoje kwalifikacje i zdobyć lepszą pracę? Tak? To zapraszamy do lektury!

Ta pozycja jest doskonałym przewodnikiem, który wprowadzi Cię w świat projektowania i budowania stron WWW. W trakcie lektury dowiesz się też, jak uzyskać dostęp do serwera i opublikować swoją witrynę. Cała książka została podzielona na trzy części. Pierwsza jest poświęcona językowi HTML. Z nią poznasz niezbędne znaczniki oraz techniki tworzenia układu strony. Druga została poświęcona kas-kadowym arkuszom stylów (CSS). Dzięki nim Twoja witryna nabierze kształtów i kolorów. Zobacz, co potrafi CSS3 — jeszcze niedawno takie cuda nie śniły się webmasterom. Ostatnia część to praktyczne porady oraz wskazówki, które pozwolą Ci uniknąć najczęstszych problemów. Ta książka to Twój klucz do świata webmasterów!

DZIĘKI TEJ KSIĄŻCE:

- opanujesz tajniki i składnię języka HTML
- poznasz niesamowite możliwości CSS3
- unikniesz typowych problemów
- opublikujesz swoją pierwszą witrynę WWW na serwerze

 Helion	<i>Sprawdź nasze szkolenia</i> SZKOLENIA AKADEMIA IT & BUSINESS	KOD KORZYŚCI <i>Słęgnij po więcej!</i>
 helion.pl	 AKADEMIA IT & BUSINESS	ISBN 978-83-283-4480-8
 HELION SA ul. Kościuszki 1c 44-100 Gliwice tel.: 32 230 98 63 helion@helion.pl	WWW.SZKOLENIA.HELION.PL	9 788328 344808 Cena: 89,00 zł
INFORMATYKA W NAJLEPSZYM WYDANIU		